

מדברי המוספות והרא"ש ס"ס: וכו' אפילו בהעלמת עין וכו'. יח וכו' ש במילא כוס יין וכיון לשלוחו מן החרצנים ומן כתבו המוספות והרא"ש דהכי איתא בירושלמי ואיכא למידק למה חששו הכא טפי בהעלמת עין מבישראל וגוי ששפתו שתי קדרות על כירה אחד ולא חששו להם חכמים משום נשר נבלה דילמא מהדר ישראל אפיה לאחוריה ושדי גוי נבלה נקדרה כדאיתא פ"ק דע"ז (יב) ולעיל סוף סימן קי"ח (קפז:) ואע"ג דאיכא איסורא דאורייתא לא חששו והכא נמנע גוי דליכא אלא איסור סתם י"ן דרננן וחששו ויש לומר דלא חששו בירושלמי להעלמת עין ^{אוצר החכמה} ומלאה אפילו בהעלמת העין ^{העין} שהעלים הישראל עיניו ממנה אסור ליקח ממנה הישראל מן היין שצבל נקראת המשכה כיון שהיין כלול נכנס בתוך הסל ונבל מן הזגים ומן החרצנים ובספר התרומה (ס"י קסו) נראה שהוא מסופק בזה:

יט וע"ז דין גיגית מלאה ענבים דרוכים עומדת בבית הגוי. כתוב בתוספות (נה: ד"ה א"ר הונא) שיש להחמיר מהירושלמי (ע"ז פ"ד ה"ה) אצל ר"י פירש להקל ואח"כ כתב שהחמיר חבל עליו נרכה. והרא"ש (ס"י ג) כתב על דברי הירושלמי ומיהו אין ללמוד משם איסור דשמא צגה בעוטה מח] יש להחמיר לפי שהיא דרוכה הרבה ועומדת לימשך אצל בגיגית שלא נדחק היין אפשר דלא חיישין להמשכה ומיהו נכון להחמיר כיון דנדבר קל יכול לעשות דבר שנקרא המשכה עכ"ל: ובתבוא המוספות (נה: סד"ה א"ר הונא) עוד שהקונה יין מגמות הגוים צריך ליזהר שלא תהא צרוא בגיגית ודוקא צרוא קטנה אצל צרוא גדולה כעין פי חצית לא חשיבא המשכה מאחר שהענבים נמשכים דרך שם ע"ז וכו' צפ"כ בספר המלכות קטן (ס"י רכז ע"ז ר"ל) וכתבנו הגהות מימון פ"א (מהמ"ד ד"ק ה"ה). ואיכא למידק דאפילו ליכא צרוא נמי הא איכא למיחש שמא יוציא מעט יין כלול כזכר או שמא יתן סל צגה ויהיה בתוכו היין כלול ושמא יש לומר דסבירא ליה דלכל הגוי לא חיישין דלא שכיחי ולא דמו לצרוא דשכיחי טובא למשוך על ידה:

כא(ב) וכתב מהרי"ק בשורש ל"ב אשר שאלת על מה סמכו הנרפטים לקנות גיגיות מלאות ענבים דרוכים מן הגוים שהרי רבינו תם הקפיד ורצה לנדות וכו' אשכנח דאפילו לרבינו תם שאסר לדרוך עם הגוי היינו דוקא בגיגית דכיון שהוא רגילות להמשיך צגה גיגיות שייך למיגזר קודם המשכה אטו אחר המשכה אצל כשדורכים הענבים באותם העריצות הארוכות הנמוגות על העגלות כמו שלנו ומהם ממלאים הדללים ומריקים בתוך הגיגיות פשיטא דאפילו רבינו תם מודה בזה דלא שייך למיגזר אטו אחר המשכה כיון שאין רגילות כלל להמשיך בתוך אותם העריצות לא על ידי פניו ענבים ולא על ידי גרונותיו ולסוף אחרמי מ"ט לפעמים דכשואכזבים מאותם עריצות לתת באותם גיגיות שיש קצת יין כלול מכל מקום אין לחוש בכך חדא דלעולם יש הרבה גרעני ענבים מעורבין עם היין ועוד דכיון

דרכי משא

(יד) וכן הוא במרדכי פרק רבי ישמעאל (שם) ובהגהות מיימוני פ"א דמאכלות אסורות (אות ט):

פרישה

(וביון לשלוחו. פירוש להוציא לשון של נעלך וגו' (שמות ג ה, יהושע ה טו). עד כאן הגמיה): (מו) וגיגית מלאה וכו' בבית גוי אסור לקנות ממנה שמה המשיך וחזר ומלאה. פירוש ולפיכך היא מלאה ואינו ניכר שמן ממנה:

דרישה

מינו רבה על האיסור ומבטלו דמסיק וכתב וז"ל ויראה לי שאף על פי כן אסור להוציא היין דרך נקבי הכרזא שהנקב אסור והיין יוצא משם צלול מבלי תערובת חרצנים וכו' וקשה מאי פסקא דירור צלול אלא ודאי יש דבר בתוך הגת שמסנן בו היין מתוך החרצנים מה שאין כן במלאה וכן דייק לישנא דרש"י שכתב ומלאה כדי שלא ימשך בגת עצמו אלא במקום שנסחט עומד שם עם הזגין עכ"ל הרי לך בהדיא כמו שכתבתי דמלאה רצה לומר למטה במקום תוצאתו של יין אין שם מקום פנוי לימשך שם אלא נתמלא הכל מענבים ואם כן מה שכתב ואם פינה הזגים וכו' רצה לומר במה שלא מילא תחלה בו הגת מהענבים ממילא נבדלין מהדדי. גם יש לומר דסתם המשכה הוא מה שהיין נמשך דרך פי הגת להבור ושם בפי הגת או קרוב אליה בפנים או מבחוץ יש גרונותיו או שום דבר למסננת שבו נבדלין הזגין מן היין וז"ש לפני זה שרבינו תם אוסר לדרוך עם הגוי בגת משום דבהמשכה כל דהו נעשה יין נסך דהיינו שמצי להמשיכה מלמטה דרך פי הגת בקילוח מה שאין כן בגיגית דאין דרך לעשות לה פה מלמטה ומשום הכי כתב רבינו מיד אחר מ"ש שרבינו תם אסר בגת דביגית לא שייך האי המשכה כל דהו הנ"ל וממילא מותר לדרוך עם הגוי בגת אם לא שהמשיכו והבדילו בידים וכו' או יש בו ראוי לנסך. והיותר נראה שדקדק רבינו לכתוב "כדי" שימשך וכו' משום דאם

לא כיון למשוך לא הוי המשכה כמו שכתבו התוספות רבינו פרץ והביאו בית יוסף בדברי מהרי"ק דף (ק"ט רע"ב) (קצ"ט:) וכן כתבו בהגהות אשר"י (דף צ' סוף ע"א) (ס"י ג) אמה שכתב הרא"ש שם שהוא ג"כ כלשון רבינו כדי שימשך היין וכו' ז"ל וראב"ה (ע"ז ס"י אלף סט) כתב ובלבד שיחכוין להמשכת היין אבל אם כוונתו שמשכו כדי שיכנס בגיגית הרבה ולא כדי שיוזב וימשוך היין לצד אחד אין נראה בזה להחמיר עכ"ל ואפשר דהיינו דוקא בגיגית אבל בגת בכל ענין הוה המשכה כיון דדרכו של גת להמשיך בתוכו מלמעלה למטה ומשום הכי דקדק רבינו לכתוב תיבת כדי שימשך דוקא בגיגית ונמצא שבוה ג"כ נחלק גת מגיגית וכן יש לדקדק מלשון רבינו שכתב שם וכן אם מילא ממנו כוס יין "וכיון" וכו' דקדק לומר "וכיון" דדוקא במתכוין למשוך הוי המשכה וכו"ש: ע"ז בחור שנתן לו העירן לשתות והיה סובר שהוא שוכר ומצא שהיה יין ולא שתה כי אם מעט נראה דאם שתה ולא בלע כגון שפלט לחוץ אין עליו חטא אבל בלע יתענה יום אחד ותו לא מידי משום הר"ר פינחס ואני המעתיק שמעתי שהורו הלכה למעשה מה"ר ישראל מנרפוק להתענות חמשה ימים כנגד חמש פעמים שכתוב גפן בפרשת שר המשקים מן מצאתי. מורי ורבי (רש"ל כביאורי לטור מז): (יין שרף שעושין מין נסך אע"פ שאינו דק יצא פסק ב"י ורמ"א (סכ"ד) דאסור. עד כאן הגמיה):

הגהות והערות

הרא"ש והביאו דין זה מתוך השמועה (כנה"ג הגה"ט אות ב): מחן הב"ח על הגלילין הגיה דצ"ל דשמא בגת בעוטה י"פה" יש להחמיר לפי שהיא דרוכה הרבה ועומדת לימשך אבל בגיגית שלא נדחק היין בה כדי המשכה" יין אפשר דלא חיישין להמשכה, ועיין קרבן נתנאל שם אות ד: מ"ט בן הנוסח במהרי"ק ובב"י דפ"ר, ובדפוסים המאוחרים תיקנו "ואף דאחרמי" בכדי לשפר את הלשון: